

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Warszawskie kościóły, cz. I - Śródmieście

czas trwania: 1 dzień, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności: łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Nie koncentrując się na tworzeniu zbyt obszernego – ze względu na ograniczone ramy objętościowe – wstępu, proponuję kolejną „stołeczną” trasę. Jest ona jak najbardziej subiektywna, gdyż ktoś znający Warszawę mógłby powiedzieć, że bardziej od kościoła Bonifratrów podoba mu się Katedra Polowa WP przy Długiej, lub też: od kościoła pw. Przemienienia Pańskiego na Miodowej, woli ten przy pl. Teatralnym – kościół środowisk twórczych pw. św. Alberta Chmielowskiego i św. Andrzeja Apostoła. I nie zaczyna się – jak to się w większości przypadków przyjęło – od Starówki, ale od Śródmieścia, a konkretnie Północnego (umowny podział, tzw. niewidoczna „frontiera” ciągnie się wzdłuż Al. Jerozolimskich) na placu Grzybowskim. Trasa nie zawiera trzech kościołów Starego Miasta, w tym najstarszego warszawskiego kościoła, Archikatedry pw. św. Jana Chrzciciela oraz sześciu kościołów Nowego Miasta.

Kościół pw. Wszystkich Świętych na placu Grzybowskim. Świątynia na terenie dawnej osady Grzybów. Wybudowana w drugiej połowie XIX wieku. Charakteryzuje się prowadzącymi do niej monumentalnymi schodami, przedsionkiem wypełnionym tablicami pamiątkowymi, pomnikiem papieża Polaka przed wejściem, piękną udekorowaną rzeźbami fasadą, dwoma wieżami, arkadowymi kruzgankami po obu jej stronach, pięknymi obrazami we wnętrzu oraz poziomami górnym i dolnym.

Kościół OO. Bonifratrów pw. św. Jana Bożego i św. Andrzeja Apostoła przy ul. Bonifraterskiej, wraz z klasztorem oraz nieistniejącym dzisiaj szpitalem, wzniesione zostały w latach 1726-28. Ta jednonawowa, barokowa świątynia przeszła ciężkie chwile w dniach okupacji i Powstania Warszawskiego, gdyż była terenem wielu akcji dywersyjnych i ciężkich walk powstańczych, upamiętnionych specjalnymi tablicami we wnętrzu świątyni. Również w fasadę wmurowano wiele tablic pamiątkowych oraz tablicę z piaskowca, tzw. krzyż grunwaldzki, upamiętniającą wydarzenia z dnia 30 sierpnia 1944 r. Przed kościołem, na chodniku ustawiono drewniany krzyż misyjny.

Barokowy kościół pw. Przemienienia Pańskiego powstał pod koniec XVII w. Przed skromną fasadą, ustawiona jest XIX-wieczna (z 1855 r.) rzeźba Najświętszej Maryi Panny Niepokalanego Poczęcia. Zniszczenia z dni Powstania Warszawskiego 1944 r., pozbawiły trójnawowego wnętrza znacznej części oryginalnego, historycznego wystroju. Na szczególną uwagę zasługują trzy kaplice: św. Kajetana, Królewska oraz najmłodsza z nich, Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. Dodatkowego piętna i specyficznego charakteru przydają kościołowi liczne epitafia i tablice kommemoratywne w jego wnętrzu. W jego podziemiach wystawiana jest co roku bożonarodzeniowa ruchoma szopka.

Kościół św. Anny. Ufundowany został w 1454 r., przez Annę i Bolesława IV, książąt mazowieckich. Niecałe 30 lat później wzniesiono sumptem Anny Jagiellonki dzwonnice i połączono ją z kościołem arkadową galerią. Świątynię wielokrotnie trawiły pożary i zniszczenia. Mimo tego, zachowała ona jednak szereg elementów oryginalnych. W latach 1660-67, w wyniku przebudowy, otrzymała barokowy wygląd. W wyniku kolejnej (1786-88), uzyskała obecną, klasycystyczną fasadę. O kościele i jego wyposażeniu można pisać wiele i długo, ale warto tu wspomnieć o innym – mającym miejsce w maju 1949 r. jednym z najciekawszych przedsięwzięć technicznych. W celu zabezpieczenia skarpy, na której stoi kościół, a która to w wyniku drążenia tunelu Trasy W-Z zaczęła się osuwać, co groziło zawaleniem kościoła, zastosowano rewelacyjną metodę elektrolitycznego skalania gruntu, opracowaną przez prof. Romualda Cebertowicza. Dzięki temu powstrzymano erozję skarpy, tworząc w sztuczny sposób podłoże skaliste pod fundamentami świątyni.

Pokarmelicka świątynia pw. Wniebowzięcia NMP i św. Józefa Oblubieńca Bogurodzicy była pierwotnie drewniana. Murowany kościół wzniesiono w latach 1661-82. W czasach króla Stanisława. Augusta Poniatowskiego uzupełniony został wspaniałą, wczesnoklasycystyczną, dwukondygnacyjną, kamienną fasadą. Ta trzynawowa świątynia z transeptem posiada oryginalny, nie zniszczony XVIII-wieczny wystrój. Ołtarz główny zaprojektował nie kto inny, jak sam Tylman z Gameren. Będąc we wnętrzu, warto zwrócić uwagę na znajdującą się w ołtarzu kaplicy Pana Jezusa (dawniej Grobu Chrystusowego) jedną z najpiękniejszych rzeźb Oskara

Sosnowskiego – „Chrystus w grobie”;

Kościół Panien Wizytek jest wyjątkowym przykładem sakralnej architektury barokowej z początku XVIII stulecia w Polsce. Na szczególną uwagę zasługuje elewacja frontowa świątyni z bogatą dekoracją i wyjątkowym porządkiem architektonicznym. Ta późnobarokowa fasada z 12 kolumnami jońskimi w pierwszej kondygnacji, ma w drugiej 8 kolumn korynckich, zaś w nadstawie 6 pilastrów obejmujących głęboko niszę z figuralnym wyobrażeniem Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Znakomita kompozycja kolumnowa fasady znajduje swój odpowiednik w układzie wnętrza. Ma ono charakter bazylikowy. Ołtarz główny zwieńczony jest kompozycją rzeźbiarską przedstawiającą Boga Ojca błogosławiącego z Niebios. W jego centrum znajduje się obraz z połowy XVIII w. – „Nawiedzenie Najświętszej Maryi Panny” oraz XVII-wieczne francuskie, hebanowe tabernakulum, dar królowej Ludwiki Marii. Konwent sióstr wizytek, zajmujący się w przeszłości wychowaniem dziewcząt, istnieje po dzień dzisiejszy.

Barokowy kościół św. Krzyża to jedyna świątynia po nieparzystej stronie Krakowskiego Przedmieścia. Jego początki sięgają połowy XVI wieku. W połowie wieku XVII opiekę nad nią objęli, sprowadzeni z Francji oo.. Misjonarze. Obecny kościół zbudowano pod koniec XVII w., na miejscu spalonej w czasie wojen szwedzkich świątyni. Barokową fasadę z dwiema wieżami wzniesiono w drugim ćwierćwieczu XVIII w. Pierwotnie gipsową, ustawioną przed wejściem do kościoła w 1858 r. rzeźbę Chrystusa Pana dźwigającego krzyż, zastąpił na przełomie wieków jej odlew wykonany w brązie. Jako jedna z najbardziej reprezentacyjnych świątyń, kościół św. Krzyża był widownią wielu historycznych wydarzeń. Po uszkodzeniach z września 1939 r. i toczonych podczas Powstania Warszawskiego zażartych 14-dniowych walkach, wysadzeniu przez Niemców w powietrze jednej z wież, odbudowany został w latach 1945-53. Jest to świątynia trzynawowa. W jej wnętrzu znajdują się m.in.: empirowy nagrobek księcia Adama Czartoryskiego, nagrobki księdza Bartłomieja Tarły i prymasa Michała Radziejowskiego, urny z sercami Chopina i Reymonta, liczne epitafia znanych osób. Najcenniejszym pod względem artystycznym jest ołtarz św. Felicissimy. Będąc w świątyni warto jeszcze zwrócić uwagę na największe w Warszawie organy pochodzące z Salzburga.

Kościół pw. Najświętszego Zbawiciela. Kształt tej wczesnomodernistycznej, trójnawowej bazyliki nawiązującej swoją bryłą do wzorów architektonicznych polskiego renesansu i baroku, zdeterminowany był wielkością i planem działki budowlanej, na której świątynia stanęła. Fasadę kościoła zdobią rzeźby oraz kolumny niewielkiego portyku, wykonane z granitu finlandzkiego. Po obu jej stronach wznoszą się nad placem dwie wysmukłe wieże. Z odbudowy ze zniszczeń wojennych (1946-58) kościół zachował z pierwotnego wystroju: ołtarz główny, ambonę, ołtarz św. Ekspedyta oraz wyposażenie zakrystii. Na zewnętrznej ścianie apsydy zachowała się tablica erekcyjna świątyni.

Wśród innych świątyń Śródmieścia, warto jeszcze odwiedzić kościoły: św. Aleksandra na placu Trzech Krzyży, św. Antoniego z Padwy przy ul. Senatorskiej, a także św. św. Piotra i Pawła przy ul. Nowogrodzkiej.

Program wycieczki

Warszawa

Kościół Wszystkich Świętych

Kościół pw. Wszystkich Świętych wzniesiony wg projektu Henryka Marconiego. Budowa trwała ponad 30 lat, ostatecznie kościół ukończono w roku 1895. Kościół pw. Wszystkich Świętych na placu Grzybowski, budowany był – z przerwami – od roku 1861 do początku wieku XX, pod kierunkiem: Henryka Marconiego, Walerego Feliksa Zygałewicza i Zygmunta Kiślańskiego.

Ta neorenesansowa budowla z dwoma wieżami, ma bogato zdobioną fasadę z wyraźnymi liniami poziomego i pionowego podziału. Oprócz ozdobnych otworów okiennych, gzymsów, pilastrów i półkolumn jońskich, całość fasady zdobiona jest w płaskorzeźby i posągi. Wieńczy ją tympanon z przedstawiającą Chrystusa Pana płaskorzeźbą, autorstwa Jana Woydygi.

Kościół – zrekonstruowany po zniszczeniach wojennych – zachował kilka oryginalnych obrazów, a przede wszystkim umieszczone w ołtarzu głównym „Ukrzyżowanie” pędzla Franciszka Trevisaniego. Wśród innych wymienić można m.in.: „Zmartwychwstanie” – Henryka Sieiradzkiego oraz „Chrzest w Jordanie” – Wojciecha Gersona. Po obu stornach kościoła zachowały się arkadowe krużganki.

Świątynia oprócz górnego kościoła, posiada także (mniej obszerny), kościół dolny. W 1994 r. przed wejściem na kościół, na szczycie prowadzących do jego wnętrza monumentalnych schodów, ustawiony został pomnik Ojca Świętego Jana Pawła II.

52°14'07"N 21°00'12"E | na mapie:A

Warszawa

Kościół pw. św. Jana Bożego i Andrzeja Apostoła (oo. bonifratrów)

Kościół pw. świętych Jana Bożego i Andrzeja Apostoła (oo. bonifratrów) znajduje się przy ulicy Bonifraterskiej 12. Historia ojców Bonifratrów z Warszawy wiąże się ze Stanisławem Leszczyńskim, który w 1649 roku sprowadził ich do miasteczka Leszno pod Warszawą. Ufundował im klasztor wraz z kościołem. W 1664 roku dzięki braciom Morsztynom, którzy w testamencie zapisali im ziemię, przenieśli się na dzisiejsze tereny Ogrodu Saskiego i tam wybudowali kościół z klasztorem. W 1713 roku król August II Mocny kupił pałac Morsztynów na swoją rezydencję i zaczął przyłączać okoliczne ziemie do swojej posiadłości, w tym teren zakonu. Jako rekompensatę ojcowie otrzymali ziemię przy ówczesnej ulicy Bielańskiej wraz z funduszami od króla na budowę nowej świątyni. Kościół został wybudowany w latach 1726-1728 według projektu Józefa Fontany i Antoniego Solariego. W latach 1745-60 został wzniesiony klasztor i szpital. W 1865 roku na mocy dekretu cara Aleksandra II zlikwidowano wszystkie klasztory bonifraterskie w zaborze rosyjskim. Na teren Rzeczypospolitej wrócili ponownie dopiero po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Swoją działalnością Bonifratrzy zawsze nieśli pomoc - nie tylko ludności cywilnej, ale także na polach walk, nierzadko przytłaczając to swoim życiem. W okresie II wojny światowej, a zwłaszcza powstania warszawskiego, szpital był jednym z głównych punktów obronnych Śródmieścia. Podczas działań wojennych został on całkowicie zniszczony. Po wojnie tylko kościół został

odbudowany, a na terenach, gdzie znajdował się szpital, powstało osiedle mieszkaniowe.

52°15'12"N 21°00'02"E | na mapie:B

Warszawa Kościół Przemienienia Pańskiego

Kościół Przemienienia Pańskiego w Warszawie znajduje się przy ulicy Miodowej 13. Ufundowany w 1863 roku przez króla Jana III Sobieskiego jako wotum dziękczynne za zwycięstwa w bitwach pod Chocimiem i pod Wiedniem. Kościół wybudowany w stylu barokowym latach 1683-1692 według projektu Tylmna z Gameren i A. Locciego. W kaplicy królewskiej mieści się urna-sarkofag z sercem Jana III Sobieskiego. W ołtarzu główny z umieszczonymi są obrazy Przemienienia Pańskiego i św. Wojciecha namalowany przez Szymona Czechowicza. W kościele znajdują się następujące ołtarze boczne: ołtarz Niepokalanego Poczęcia NMP, ołtarz św. Antoniego z Padwy, ołtarz Pana Jezusa, ołtarz: św. Franciszka Serafickiego, ołtarz św. Feliksa. Oprócz tego są tutaj dwie kaplice: kaplica królewska z sercem Jana III Sobieskiego i kaplica św. Kajetana.

52°14'49"N 21°00'35"E | na mapie:C

Warszawa Kościół św. Anny

Kościół przy Krakowskim Przedmieściu, tuż przy placu Zamkowym, powstał w 1454 r. z fundacji księżnej Anny Mazowieckiej. Pieczęć nad gotycką budowlą objęli sprowadzeni z Krakowa bernardyni. W czasie "potopu" szwedzkiego w 1656 r. świątynia została poważnie zniszczona. W wyniku prac przy jej odbudowie, trwających niemal 100 lat, otrzymała cechy barokowe. W 1788 r. do kościoła dodano klasycystyczną fasadę. I tu warto przytoczyć dwie ciekawostki. Pierwsza wiąże się z fundatorami fasady, którymi byli Stanisław August Poniatowski i... mieszczanin Józef Kwieciński. Podobno król zaprosił go na specjalną audiencję i namówił do sypnięcia groszem. Za to nazwisko Kwiecińskiego po dziś dzień figuruje obok nazwiska władcy na wielkiej tablicy z łacińskim napisem, umieszczonej na fasadzie.

Druga ciekawostka dotyczy zdobiących nową fasadę figur czterech ewangelistów, dzieł Giacomo Monaldiego, umieszczonych w niszach. Najmłodszy z ewangelistów, św. Marek, ma twarz króla Stanisława Augusta.

W kościele jest mnóstwo ciekawych rzeczy do oglądania, ale warto też zajrzeć na dziedziniec (przez bramę po prawej stronie fasady). Tam w murze nawy kościoła można wypatrzeć autentyczne gotyckie cegły z pierwotnego kościoła (XV w.!), użyte powtórnie podczas przebudowy. Są dużo większe od cegieł współczesnych, widać na nich ślady palców - cegły były wykonywane ręcznie, dlatego nazywa się je palcówkami.

Przez drzwi w narożniku dziedzińca można wejść do

korytarza prowadzącego z klasztoru do zakrystii (znajdują się tu rzadko spotykane w Warszawie późnogotyckie sklepienia kryształowe). Napotkani księża lub zakonnice na ogół pozwalają wejść do zakrystii. Można tam zobaczyć niezwykle piękne intarsjowane XVIII-wieczne meble.

W czasie II wojny światowej kościół nie został zniszczony, natomiast wielkie niebezpieczeństwo zagroziło mu pod koniec lat 40. XX w. Podczas budowy przebiegającej u jego stóp Trasy W-Z ściany świątyni zaczęły pękać, osuwało się gotyckie prezbiterium, co groziło zawaleniem zabytkowej budowli. Kościół uratował prof. Romuald Cebertowicz, który opracował wówczas metodę elektrolitycznego scalania gruntu (tzw. cebertyzacji).

Taras widokowy na wieży jest otwarty od maja do października (lub na specjalne życzenie).

52°14'46"N 21°00'52"E | na mapie:D

Warszawa Kościół seminaryjny (pokarmelicki)

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Józefa Oblubieńca niegdyś należał do zakonu karmelitów bosych, dziś jest kościołem warszawskiego Wyższego Seminarium Duchownego i ważnym zabytkiem na trasie Traktu Królewskiego.

Budowę barokowego kościoła karmelici rozpoczęli w 1643 r. W jego projektowaniu uczestniczyli znani architekci: Konstanty Tencalla, Szymon Józef Bellotti oraz Tylman z Gameren.

Kościół przebudowano w 1724 r., jednak barokowa fasada nigdy nie została ukończona. W latach 1762-1779 wzniesiono fasadę wg projektu Efraima Szregera - była to pierwsza w Warszawie kamienna klasycystyczna fasada.

52°14'36"N 21°00'57"E | na mapie:E

Warszawa Dom księdza Twardowskiego u panien wizytek

Panny wizytki sprowadziła z Francji do Polski żona króla Jana Kazimierza, Ludwika Maria Gonzaga i zakwaterowała tuż obok swojej siedziby, królewskiej Villa Regia (dzisiejszego pałacu Kazimierzowskiego). Wizerunki króla i królowej nadal wiszą w świątyni. Królowa miała w klasztorze swoje apartamenty, w kościele pochowano też jej serce. Budowę kościoła pw. Opieki św. Józefa rozpoczął w 1728 r. Karol Bay, trwała ona do 1763 r.

Późnobarokowa świątynia z mnóstwem cennych obrazów i rzeźb, a także amboną-todzią Jana Jerzego Plerscha, hebanowo-srebrnym tabernakulum przypominającym małą świątynię i wciąż działającym zegarem z sygnaturką (która odzywa się podczas nabożeństw) przetrwała wszystkie dziejowe kataklizmy. W środku Warszawy graniczy to prawie z cudem!

Pełna nazwa zgromadzenia wizytek to Zakon Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Siostry naśladują skromność i prostotę Maryi, która będąc w ciąży poszła z wizytą (stąd wizytki) przez góry odwiedzić św. Elżbietę. Dlatego przedstawienie sceny Nawiedzenia jest w świątyni najważniejsze i pojawia się aż dwukrotnie - jako rzeźba na kolumnowej fasadzie i jako obraz w pięknych niebiesko-seledynowych barwach, pędzla Tadeusza Kuntze-Konicza, w ołtarzu głównym.

Niegdyś mury kościoła i klasztoru tętniły życiem. Uczono tu panny z dobrych domów, które na szczytach wydrapały zachowane do dziś pobożne inskrypcje i swoje inicjały (szyby te pochodzą z XVIII w.!). Na tutejszym chórze podczas nabożeństw dla młodzieży szkolnej grywał licealista Fryderyk Chopin. Kościół i klasztor istniały nawet wtedy, gdy po powstaniu styczniowym przez 40 lat zabraniano przyjmować nowe zakonnice. Wspólnota przetrwała dzięki siedmiu siostrze!

W klasztorze i wspaniałym, niedostępnym dla zwiedzających ogrodzie tworzył swoje wiersze ks. Jan

Twardowski. Przy wejściu ustawiono poświęcony mu kłęcznik, a w zakrystii można kupić tomiki jego poezji. Gdy zakon powstawał, zwano go lekceważąco "bractwem zdjęcia z krzyża", bo od zakonnicy nie wymagano - co było na porządku dziennym w innych zgromadzeniach - wyniszczającej fizycznie ascezy. Może dlatego miejsce to stało się tak bliskie księdzu Janowi, udzielającemu "sakramentu uśmiechu".

52°14'28"N 21°01'02"E | na mapie:F

Warszawa Kościół św. Krzyża

Budowę barokowego kościoła św. Krzyża według projektu Józefa Szymona Belottiego ukończono w 1696 r. W l. 1726-1754 Józef i Jakub Fontanowie razem z Joachimem Jauchem wzniesli barokową fasadę z dwoma wieżami. Rzeźby św. św. Piotra i Pawła w fasadzie są autorstwa Jana Jerzego Plerscha. Świątynia miała dwa półokrągłe podjazdy, które jednak zlikwidowano w 1818 r.

Kościół św. Krzyża to jedno z wielu miejsc na trasie Traktu Królewskiego, które warto zobaczyć. W filarach świątyni mieszczą się urny z sercami Fryderyka Chopina i Władysława Reymonta. Przed kościołem znajduje się rzeźba "Chrystusa dźwigającego krzyż", z napisem "Sursum corda" (W górę serca), autorstwa Andrzeja Pruszyńskiego z 1858 r. W tym kościele w 1707 r. po raz pierwszy odprawiono "Gorzkie żale", o czym informuje tablica wmurowana w trzysetną rocznicę tego wydarzenia. Stąd transmituje się niedzielne msze radiowe.

52°14'19"N 21°01'00"E | na mapie:G

Warszawa Kościół Najświętszego Zbawiciela

Kościół Najświętszego Zbawiciela znajduje się przy ulicy Marszałkowskiej 37. Kościół został wybudowany w latach 1901- 1927. Projektantami świątyni był zespół architektów: Józef Pius Dziekoński, Ludwik Panczakiewicz i Władysław Żychlewicz. Kościół jest trójnawową bazyliką z transeptem i kopułą na skrzyżowaniu naw. Stylem architektonicznym nawiązuje do form polskiego renesansu i baroku. Ołtarz główny poświęcony jest Najświętszemu Zbawicielowi. Projektantem ołtarza był Bolesław Żurkowski, wzniesiony został w 1922 roku. Kościół posiada 6 ołtarzy tj: Ołtarz św. Ekspedyta, św Antoniego Padewskiego, św. Michała Archanioła, św. Józefa Opiekuna, Najświętszego Sakramentu, św. Teresy od dzieciątka Jezus. w kościele znajduje się Kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej. W czasie II wojny światowej kościół został zniszczony, odbudowany w 1955 roku.

52°13'09"N 21°01'04"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): baspan2050, baspan2050, baspan2050, fot. jbr, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, baspan2050

Trasa dodana przez: rk1909

Przewodnik wygenerowany w serwisie
www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone.
Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być
reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny,
mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do
innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie
danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu.
Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
środa 02 października 2024 08:18:43

miniprzewodnik

